

Osallisuus- ja arviointisuunnitelma

Varsinais-Suomen
maakuntastrategian 2040+ päivitys

Maakuntahallitus | 23.9.2024

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND

Sisällys

1. Johdanto	2
1.1. Maakuntastrategia on aluekehittämisen yhteinen asiakirja	2
1.2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kertoo strategian valmistelusta ja vaikutusten arvioinnista	2
1.3. Päivityksen tavoite.....	3
2. Työsuunnitelma	4
2.1. Teemat.....	5
2.2. Työvaiheet.....	5
2.3. Toimintatavat.....	6
2.4. Työkalut	7
2.5. Roolit ja vastuut.....	7
3. Vaikutusten arviointi	9
4. Viestintä	9
5. Yhteystiedot ja kommentointi.....	10

1. Johdanto

Tämä asiakirja esittelee suunnitelman Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ päivitysprosessista, joka toteutetaan vuosien 2024–2025 aikana. Päivitys koskee erityisesti strategiaan kuuluvan uuden maakuntaohjelman valmistelua ja älykkään erikoistumisen strategian tarkistamista. Maakuntastrategian muut osiot päivitetään tarvittavin osin.

1.1. Maakuntastrategia on aluekehittämisen yhteinen asiakirja

Maakuntien liittojen tehtäviin kuuluu laatia maakunnan kehittämisen yhteisiä lähtökohtia ja tavoitteita kuvaavat maakuntasuunnitelma ja maakuntakaava (Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999), sekä maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia (Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta 756/2021).

Varsinais-Suomessa maakuntasuunnitelma, maakuntaohjelma ja älykkään erikoistumisen strategia muodostavat yhdessä **maakuntastrategian**:

- **Varsinais-Suomen maakuntasuunnitelma** kuvaa maakunnan pitkän aikavälin (kymmenien vuosien aikajänteen) tavoiteltua kehitystä, jota havainnollistetaan muun muassa arvovalinnoilla sekä aluerakenteen ja liikennejärjestelmän visiolla. Maakunta päättää itse, kuinka kauas tulevaisuuteen se maakuntasuunnitelmassa katsoo. Nyt voimassa olevan maakuntastrategian osana olevassa maakuntasuunnitelmassa katsomme vuoteen 2040+.
- **Varsinais-Suomen maakuntaohjelma** sisältää maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet, kuvauksen maakunnan kehittämisen kannalta keskeisistä hankkeista ja muista olennaisista toimenpiteistä, laadittavista yhteistyösopimuksista tavoitteiden saavuttamiseksi ja suunnitelman ohjelman rahoittamiseksi. Nyt voimassa on ohjelma vuosille 2022–2025, ja päivitystyön aikana laaditaan ohjelma vuosille 2026–2029.
- **Varsinais-Suomen älykkään erikoistumisen strategia 2021–2027** syventää maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä. Se tarkastelee erityisesti niitä maakunnalle erityisiä vahvoja elinkeinoja, joilla on monipuolista innovaatiotoimintaa, ja joilla nähdään merkittävää potentiaalia tulevaisuuden kasvupoluiksi. Älykkään erikoistumisen strategian poikkeava ajanjakso on sama kuin Euroopan unionin monivuotisen rahoituskehityksen kausi. Päivitystyön aikana tarkistetaan strategian valinnat.

Alueiden kehittämislaisissa (756/2021) todetaan (§25), että maakuntaohjelman hyväksyy maakuntavaltuusto valtuustokausittain, toisin sanoen neljän vuoden välein. Uuden ohjelman valmistelun yhteydessä on luontevaa tarkistaa myös erityisesti älykkään erikoistumisen strategiaan kirjatut valinnat, mutta myös muut strategian luvut tarvittavin osin.

Maakuntastrategia on tärkeä aluekehittämisen yhteinen asiakirja, joka ohjaa erityisesti maakunnan viranomaisten resurssien ja hankerahoituksen suuntaamista, mutta tukee toteutuskaudellaan myös laajaa ja moniteemaista yhteistyötä maakunnan sidosryhmien kesken.

1.2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kertoo strategian valmistelusta ja vaikutusten arvioinnista

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta säädetään SOVA-laisissa, eli laissa viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005). Maakuntastrategia on SOVA-lain

mukainen ympäristöarviointia edellyttävä ohjelma. SOVA-lain mukaan viranomaisella on velvollisuus selvittää ja arvioida valmistelemiensä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, kun niiden toteuttaminen voi vaikuttaa merkittävästi muun muassa ihmisiin, aluetalouteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan, maisemaan ja kulttuuriperintöön, luontoon ja sen monimuotoisuuteen tai luonnonvaroihin.

SOVA-laki antaa kansalaisille mahdollisuuden vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Jokainen prosessin osallinen on oikeutettu saamaan tietoa ja lausumaan mielipiteensä suunnitelman tavoitteista ja sisällöstä.

SOVA-lain mukaisesti osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sisällytetään muun muassa: mitä suunnitellaan ja millä aikataululla, ketkä ovat keskeisiä osallisia, miten ohjelman vaikutukset arvioidaan, miten ja milloin osalliset saavat tietoa ohjelmasta, missä vaiheissa ja miten osalliset voivat esittää mielipiteensä, miten vuorovaikutusta järjestetään sekä tieto siitä, mistä saa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä maakuntaohjelman valmistelua koskevia lisätietoja.

Varsinais-Suomessa maakuntastrategian 2040+ päivityksen osallisuus- ja arviointisuunnitelma on tehty erityisesti maakunnan laajoja asiantuntijaverkostoja varten. Osallisuus- ja arviointisuunnitelma palvelee kuitenkin myös kansalaisia, jotka ovat kiinnostuneita ja halukkaita osallistumaan prosessiin. Suunnitelma antaa etukäteen yleiskuvan valmisteluprosessin etenemisestä ja vaikuttamisen vaiheista.

Varsinais-Suomen maakuntastrategian päivityksen osallisuus- ja arviointisuunnitelma löytyy kokonaisuudessaan käsittelyn jälkeen Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilta osoitteesta: www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia. Suunnitelma täydentyy ja elää valmistelun aikana, ja verkkosivuilta löytyy alkuperäisen suunnitelman lisäksi jatkuvasti ajantasainen tieto siitä, milloin ja miten valmistelu etenee ja miten siihen voi osallistua.

Valmistelutyötä koordinoi Varsinais-Suomen liiton työryhmä. Valmistelua johtaa maakuntajohtaja ja sitä ohjaa valmistelutyön ohjausryhmä. Rooleista tarkemmin luvussa 2.5.

1.3. Päivityksen tavoite

Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ päivitystyön tavoite on laatia maakuntastrategia, jonka tavoitteisiin maakunnan kumppaniorganisaatiot eivät vain voi, vaan haluavat yhdessä sitoutua. Näin rakennetaan yhä vahvempaa kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomea.

Päivitystyössä strategiassa kuvataan selkeästi maakunnan vahvuudet, kehittämiskohdat, tahtotila sekä toimintasuunnitelma seuraaville vuosille. Tavoitteena on tunnistaa strategiassa aikaisempaa vahvemmin myös maakuntastrategian ja samaan aikaan käynnistyvän maakuntakaavan yhteyskohdat.

Muodon osalta tavoitteena nykymuotoa mukaileva toteutus: asiakirja, joka taitetaan kiinnostavalla ja helppolukuisella tavalla. Maakuntastrategia toteutetaan sähköisenä tiedostona, josta otetaan myös pieni painos. Materiaali on pdf-tiedoston lisäksi saatavilla erillisenä verkkosivutoteutuksena.

Päivitystyön tulos on Varsinais-Suomen liiton maakuntavaltuuston hyväksymä Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+, johon on kirjoitettu uusi Varsinais-Suomen maakuntaohjelma 2026–2029, päivitetty Varsinais-Suomen älykkään erikoistumisen strategia 2021–2027, ja jonka muut luvut on päivitetty tarpeen mukaan.

2. Työsuunnitelma

Varsinais-Suomen maakuntastrategia on nimetty kumppanuusstrategiaksi. Strategia ja sen osat vahvistavat aluetta suuntaamalla toimijoiden panostuksia yhdessä valittuihin tavoitteisiin ja toimiin, sekä ohjaamalla viranomaisten toimintaa ja hankerahoitusta. Se on alueen toimijoiden yhteinen tahtotila, joka valmistellaan laajassa yhteistyössä. On siksi ensiarvoisen tärkeää, että päivitystyö toteutetaan voimassa olevan maakuntastrategian arvoja vaalien: vastuullisesti, saavutettavasti, luotettavasti ja uteliaasti.

Vuosina 2024-2025 päivitetään erityisesti Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ luvut, jotka käsittelevät tilannekuvaa, maakuntaohjelmaa ja älykkään erikoistumisen strategiaa. Maakuntasuunnitelman muut elementit, mukaan lukien aluerakenteen visio, päivitetään tarvittavin osin. Voimassa olevan mission kestävien kumppanuuksien maakunnan rakentamisesta, arvojen ja visioiden Varsinais-Suomesta, joka on hyvinvoiva, kasvuhakuinen ja tietoon perustuvien puhtaiden ratkaisujen tuottaja, odotetaan säilyvän päivitystyön pohjalla. Strategian päivitystyötä tehdään rinnan käynnistyvän maakuntakaavatyön kanssa.

Osallisuus- ja arviointisuunnitelma kuvailee työn vaiheet, pääpiirteittäiset aikataulut ja tärkeimmät linjaukset. Tarkempi työ- ja viestintäsuunnitelma, jota päivitetään koko valmistelun ajan, julkaistaan Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla lokakuussa 2024.

RAKENNAMME KESTÄVIEN KUMPPANUUKSIEN VARSINAIS-SUOMEA

Toimimme Varsinais-Suomelle tärkeissä teemoissa yhdessä:
vastuullisesti, saavutettavasti, luotettavasti ja uteliaasti!

Visiomme on, että vuonna 2040 Varsinais-Suomi on:

- Puhtaiden ratkaisujen, Innovaatioiden ja kestäväen kasvun hiilineutraali edelläkävijä.
- Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta.
- Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta.
- Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta.

Kuva: Vuosina 2020-2021 valmistellun ja voimassa olevan Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ mission, arvojen ja visioiden odotetaan säilyvän päivitystyön pohjalla.

2.1. Teemat

Maakuntastrategian päivityksessä huomioidaan muun muassa valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen linjaukset, työ- ja elinkeinoministeriön ohjeistus, Euroopan unionin soveltuvat linjaukset ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet.

Valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (797/2021) todetaan maakuntaohjelman sisällön rakenteesta, valmistelusta ja aikataulusta (§14), että maakuntaohjelman tulee sisältää ainakin:

- arvio maakunnan ja sen osien, erityisesti saaristo-, maaseutu- ja kaupunkialueiden sekä Lapin maakunnassa saamelaisten kotiseutualueen, kehittämisen tarpeista ja mahdollisuuksista, perustuen maakunnan liiton ja muiden aluekehittämiseen osallistuvien tahojen yhteiseen ennakkointityöhön;
- arvio edellisen maakuntaohjelman sekä maakunnassa toteutettujen muiden ohjelmien vaikuttavuudesta;
- kehittämisen tavoitteet ja painopisteet sekä niiden toteuttamiseksi laadittavat keskeiset suunnitelmat ja yhteistyösopimukset sekä kuvaus kehittämistoimien yhteensovittamisesta ja niiden toteuttamisen yhteistyöstä;
- ohjelman toteutumisen ja vaikuttavuuden seurantaan varten tarvittavat määrälliset ja laadulliset mittarit;
- suunnitelma ohjelman rahoituksesta sisältäen arvion valtion, Euroopan unionin, kuntien ja muiden julkisyhteisöjen rahoituksesta;
- kuvaus maakuntaohjelman valmistelusta ja siihen osallistuneista tahoista.

Syksyn 2024 aikana, osana tilannekuvatyötä, tunnistetaan myös horisontaalisia teemoja, joita pidetään maakunnalle tärkeinä ja kuljetetaan läpi tavoite- ja toimenpidekeskustelujen. Valmistelun työryhmä ennakoi, että esimerkiksi turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvät teemat tulevat nousemaan aikaisempaa enemmän keskusteluun.

Rakenteellisista teemakokonaisuuksista pohdittavaksi tulee valtion aluehallinnon uudistus ja sen vaikutukset maakuntaohjelmatyölle. Toisaalta myös Euroopan unionin linjaukset esimerkiksi älykkään erikoistumisen strategioiden ja innovaatiopolitiikan toteuttamiseksi nousevat agendalle.

Valmistelussa on tulevaisuuteen katsovan suunnittelun lisäksi syytä arvioida nykyistä toteuttamistyötä, sen onnistumisia ja kehittämiskohtia. Valmistelussa otetaankin tarkasti huomioon Uudenmaan, Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakuntien liittojen kanssa syksyllä 2024 tehtävän maakuntaohjelmien vertaisarvioinnin tulokset ja suositukset. Lisäksi tavoitteena on järjestää 1–2 kevyttä vertaisarviointikeskustelua eurooppalaisten vertaisten kanssa.

2.2. Työvaiheet

Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ päivitys käynnistyy prosessin suunnittelulla, toimintaympäristön kuvauksella ja tilannekuvan muodostamisella. Syyskauden 2024 ajan kestävään vaiheeseen kuuluu muun muassa seutukeskustelut kuntien ja kuntien kehittämisorganisaatioiden sekä elinkeinoelämän edustajien kanssa, kumppanuusverkostojen työskentelyä, sähköinen kysely, käynnistyy tulevaisuuspohdinta ja kumppanuuden juhluvuoden päättävä ja aikaisempia kokemuksia yhdistävä tilaisuus. Lisäksi syksyn aikana Varsinais-Suomen liitto toteuttaa nykyisen kauden vertaisarvioinnin kolmen muun maakunnan kanssa.

- Varsinais-Suomen SWOT-arvioinnin päivitys: *missä olemme nyt?*
- Tunnistettujen ajurien (vaikuttavien tekijöiden) testaus ja täydennys, valinnat kauden 2026–2029 horisontaaliksi teemoiksi: *mitkä muutokset meihin vaikuttavat?*
- Tulevaisuuskuvan päivitys (2040+): *mitä pitkän tähtäimen visioita meillä on?*

Valmistelu etenee syksyn aikana tilannekuvatyöskentelystä vuodenvaihteen jälkeen keväällä 2025 tavoitteiden ja toimenpiteiden muotoiluun. Vaiheeseen ennakoidaan kuuluvan ainakin yksi tavoite- ja toimenpidetyöpaja, kumppanuusverkostojen työskentelyä sekä tilannewebinaari.

- Tavoitteiden muotoilu (perustuen SWOT-analyyysiin ja ajureihin, alueiden ja toimijoiden viesteihin, sekä tulevaisuuskuvaan): *mitä haluamme muuttaa ja missä haluamme olla vuonna 2030?*
- Konkreettisten toimenpiteiden muotoilu vuosille 2026–2029 (johdetaan tavoitteista, hyödynnetään esimerkiksi SMART-mallia): *mitä teemme, jotta pääsemme tavoitteisiimme?*

Kolmannessa vaiheessa, syksyllä 2025, strategialuonnos lähetetään sidosryhmien lausunnoille, joiden perusteella strategia viimeistellään ja toimitetaan maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi joulukuussa 2025.

	2024				2025											
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Prosessin käynnistys	■															
Toiminta-ympäristön kuvaus (SWOT, ajurit)	■	■	■	■												
Tulevaisuuskuuvan vahvistaminen					■											
Tavoitteiden määrittely					■	■										
Toimenpiteiden määrittely (SMART)						■	■	■	■							
Lausuntokierros													■	■		
Viimeistely											■	■	■	■	■	
Hyväksyntä																■

Kuva: Varsinais-Suomen maakuntastrategian päivitystyön alustavat työvaiheet.

2.3. Toimintatavat

Valmistelun käynnistyessä, syksyllä 2024, vietetään Kumppanuuden juhluvuoden toista puoliskoa. Juhluvuonna nostetaan esiin varsinaissuomalaisessa maakuntaohjelma- eli kumppanuustyössä avainroolissa olleita ihmisiä ja verkostoja ja juhlitaan kymmentä vuotta, joiden aikana kumppanuutta on systemaattisesti ja tietoisesti rakennettu ja vahvistettu. Kumppanuutta ja siihen liittyviä toimintamalleja – Varsinais-Suomen kumppanuusfoorumia – tarvitaan myös jatkossa yhteisen muutosjoustavuuden varmistamiseksi, joten niiden odotetaan säilyvän työn ytimessä.

Maakuntastrategian päivitykseen liittyvää keskustelua tullaan käymään erityisesti olemassa olevissa kumppanuusverkostoissa asiantuntijatyönä. Asiantuntijoita kutsutaan koko maakunnasta: kunnista, valtion virastoista, korkeakouluista ja oppilaitoksista, hyvinvointialueelta sekä alueen kehittämiseen osallistuvista yhteisöistä, järjestöistä ja yrityksistä. On tärkeää, että valmistelu tavoittaa viestit jokaisesta maakunnan viidestä seutukunnasta.

Kumppanuusverkostoiden yhteyshenkilöt ovat avainroolissa viestien viejinä ja kerääjinä. Valmistelun työryhmä toimittaa yhteyshenkilöille yhteiset ohjeet keskustelujen järjestämiseksi. Verkostotyöskentelyn painottamisen tavoite on mahdollisimman monipuolisen näkökulman varmistaminen. Erityisen tiiviisti valmisteluun tullaan kutsumaan maakunnan yhteistyöryhmän jaostot.

Kaikille avoimia tilaisuuksia ja työpajoja järjestetään alustavasti neljä, mutta tarvetta tarkastellaan valmistelun aikana ja määrää muutetaan tarpeen mukaan. Avoimiin tilaisuuksiin toivotaan asiantuntijoita poikkitieteellisesti kaikista noin kahdestakymmenestä verkostosta, mutta ne ovat avoimia myös kenelle tahansa asiasta kiinnostuneelle.

Valmisteluprosessi toteutetaan suomenkielisenä. Osallistuminen keskusteluun on kuitenkin mahdollista myös ruotsiksi ja englanniksi. Tapaamisissa ja tilaisuuksissa kiinnitetään erityistä huomiota toteutuksen saavutettavuuteen ja esteettömyyteen.

2.4. Työkalut

Maakuntastrategian päivitystä edistäviä tapaamisia ja työpajoja järjestetään sekä läsnä- että etämenetelmin. Keskustelun lisäksi käytetään useita sähköisiä työkaluja, kuten sähköpostia, kyselytyökaluja ja verkkotyöskentelyalustoja. Alustoilla jaetaan materiaaleja sekä kommentoidaan ja keskustellaan niiden sisällöistä.

Valmistelun tueksi verkkosivuilla www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia jaetaan aikajana- ja vaihenäkymä, jonka kautta pääsee tutustumaan kulloinkin työn alla oleviin tiedostoihin. Tiedostojen muokkaus- ja kommentointioikeus annetaan vaiheen mukaan kumppanuusverkostojen yhteyshenkilöille tai sitä erikseen pyytävälle. Osaa tiedostoista voi kuka tahansa prosessista kiinnostunut päivittää ja kommentoida, ja joidenkin osalta valmistelun työryhmältä voi pyynnöstä saada linkin kommentointia varten. Tiedostojen ja alustojen osalta huomioidaan saavutettavuusnäkökulma.

Kaikista vaiheista, kokouksista ja tuloksista tiedotetaan Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla. Valmistelumateriaaleja on jatkuvasti mahdollisuus kommentoida myös sähköpostitse.

2.5. Roolit ja vastuut

Varsinais-Suomen maakuntastrategian 2040+ päivityksessä avainroolissa ovat kunnat, valtion viranomaiset, korkeakoulut, hyvinvointialue sekä alueiden kehittämiseen osallistuvat yhteisöt, järjestöt ja yritykset. Valmistelusta, toteutumisesta, seurannasta ja arvioinnista vastaa Varsinais-Suomen liitto ja strategian hyväksyy maakunnan liiton maakuntavaltuusto.

Valmistelun ohjausryhmä

Valmistelutyötä ohjaa maakuntajohtajan kutsuma ja johtama ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävä on tukea valmistelua, arvioida sen kokonaisvaltaista relevanssia ja toteutuskelpoisuutta sekä ohjelman linkityksiä muihin alueellisiin, valtakunnallisiin ja eurooppalaisiin ohjelmiin ja poliittisiin linjauksiin. Ohjausryhmä kokoontuu valmistelun ajan noin 2 kuukauden välein tai itse sopivaksi katsomallaan aikataululla. Ohjausryhmä aloittaa työskentelynsä loka-marraskuun 2024 aikana.

Valmistelun työryhmä (Varsinais-Suomen liiton kumppanuustiimi)

Valmistelun työryhmä, Varsinais-Suomen liiton kumppanuustiimi, on valmistelutyön konkreettinen suunnittelija ja vetäjä. Työryhmän tehtävä on suunnitella työn aikataulu ja toteutus, valmistella tarvittavat materiaalit, ohjeistaa osalliset, viestiä prosessista, huolehtia sen asianmukaisesta hallinnollisesta käsittelystä sekä laatia ehdotus päivitetyksi maakuntastrategiaksi kumppaniorganisaatioilta kerätyn tiedon mukaisesti. Kumppanuustiimiä valmistelussa tukee verkostotyön asiantuntija KTT Timo Järvensivu, Uotta Oy.

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuusto hyväksyy päivitetyn Varsinais-Suomen maakuntastrategian.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitus ohjaa valmistelua ja päättää luonnosten lähettämisestä lausunnoille ja esitysten lähettämisestä maakuntavaltuustolle.

Maakunnan yhteistyöryhmä ja sen jaostot

Maakunnan yhteistyöryhmä käy keskustelua ja kommentoi valmistelun vaiheita ja sisältöjä. Maakunnan yhteistyöryhmän viisi jaostoa ovat valmistelussa avainroolissa.

- Koulutusjaosto: osaamis- ja koulutussektorin teemat
- Elinkeinojaosto: elinkeino- ja innovaatioteemat
- Maaseutujaosto: maa- ja metsätalous, maaseudun kehittäminen, ruokaturva
- Ilmastovastuujaosto: hiilineutraalius, ilmastonmuutos
- Järjestöjaosto: kansalaisyhteiskunnan toiminta, osallisuusteemat

Kumppanuuden sparrausryhmä

Kumppanuuden sparrausryhmä on kumppanuustyön avaintoimijoista koollekutsuttu epävirallinen yhteistyöryhmä, joka ideoi, kehittää ja haastaa tapaamme toimia verkostotyössä. Valmistelutyössä sparrausryhmän tehtävä on tukea työryhmää erityisesti kumppanuuden työskentelytapojen, toimintamallien ja verkostoviestinnän kehittämisessä sekä sitoutumisen vahvistamisessa.

Kumppanuusverkostot

Maakuntastrategiakokonaisuuden ytimen muodostavat varsinaissuomalaiset kumppanuusverkostot, joissa toimii satoja maakunnan asiantuntijoita laajojen aihekokonaisuuksien ympärillä. Kumppanuusverkostojen yhteyshenkilöt ovat päivitystyössä avainroolissa. Verkostojen tehtävä on tuoda oma asiantuntemuksensa valmisteluun ja osallistua aktiivisesti strategian osien muotoiluun.

Osallisuus- ja arviointisuunnitelman laadintavaiheessa ohjelmatyössä mukana olevia verkostoja ovat:

- Avoimen tiedon verkosto *)
- Ennakointiakatemia *)
- Järjestöfoorumi *)
- Kansainvälisten asioiden foorumi ***)
- Kulttuurifoorumi *) ja Varsinais-Suomen liiton kulttuuritoimikunta **)
- Lounais-Suomen metsäneuvosto **)
- Lääke- ja terveysteknologiaryhmä *)
- Matkailufoorumi *)
- Meriteollisuuden asiantuntijaryhmä *)
- MYR-jaostot (yllä, 5 jaostoa **)
- Ruokakehittäjien foorumi *)
- Varsinais-Suomen alueidenkäytön yhteistyöryhmä **)
- Varsinais-Suomen kulttuuriympäristöryhmä ***)
- Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelman seurantar ryhmä **)
- Varsinais-Suomen liiton saaristotoimikunta **)
- Vesien ja merenhoidon yhteistyöryhmä **)
- Vesistökuunnostusverkosto *)

*) avoin verkosto **) nimetyt jäsenet, asetettu ryhmä ***) kutsuttu ryhmä

Merkittäviä ryhmiä valmistelun näkökulmasta ovat myös Varsinais-Suomen kuntajohtajat ja Varsinais-Suomen kansanedustajat, joille valmistelusta tiedotetaan. Ryhmät osallistuvat valmisteluun itselleen sopivalla tavalla.

Muut valmistelusta kiinnostuneet tahot

Myös kumppanuusverkostojen ulkopuolisilla tahoilla, asiantuntijoilla ja maakunnan asukkailla, on mahdollisuus osallistua keskusteluun ja kommentoida. Mahdollisuuksia tarjoutuu erityisesti valmistelun aikana järjestettävissä avoimissa tilaisuuksissa. Lisäksi valmistelumateriaalit ovat avoimesti saatavilla Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia.

3. Vaikutusten arviointi

Arviointityötä tehdään useissa vaiheissa. Päivitysprosessia arvioidaan koko valmistelun ajan ke-
räämällä palautetta osallistujilta ja vertaamalla osallisuus- ja arviointisuunnitelmaa toteutuneeseen.
Lisäksi seurataan muun muassa kokemusta osallisuuden toteutumista ja prosessitoteutuksesta,
sekä valmisteluun osallistuneiden kokemusta kuulluksi tulemisesta ja valmistelun sisältökysymyk-
sistä.

Osaksi päivitettyä maakuntastrategiaa tehdään ennakoiva suunnitelmien ja ohjelmien ympäristö-
vaikutusten arviointi (SOVA) Varsinais-Suomen liiton puolesta valmistelutyössä päätettyjen linjau-
sten ja toimenpiteiden valmistuttua.

Päivitetyn strategian vaikutusten arviointia tehdään säännöllisesti koko toteutuskauden ajan. Kei-
noja ovat muun muassa tilastoseuranta Lounais-Suomen aluetietopalvelu Lounaistiedossa ja Var-
sinais-Suomen liiton puolivuositain julkaisemat maakunnan tila -raportit. Maakunnassa jaettavan
rahoituksen suuntautumista maakuntaohjelman tavoitteiden tukemiseen seurataan Varsinais-Suo-
men liiton verkkosivuilta löytyvällä portfoliomallilla. Varsinais-Suomen liiton yhdessä kumppanuus-
verkostojen kanssa kokoamat maakuntaohjelma- ja kumppanuustyön vuosikatsaukset puolestaan
tarkastelevat toimenpiteiden toteutumista verkostojen näkökulmasta, YK:n kestävän kehityksen ta-
voitteiden linkittymistä toimenpiteisiin, sekä kumppanuusbarometrikyselyn avulla sidosryhmien ar-
vioita tavoitteiden relevanssista ja toteutumisesta.

Varsinainen maakuntastrategian ja erityisesti maakuntaohjelman 2026–2029 ja älykkään erikoistu-
misen strategian 2021–2027 vaikutusten arviointi tehdään maakuntaohjelmakauden päätyttyä.

4. Viestintä

Varsinais-Suomen maakuntastrategian valmistelun ja siihen liittyvän viestinnän tulee olla aktiivista,
avoimaa ja ajantasaista. Valmistelua varten avataan oma sivu Varsinais-Suomen liiton verkkosivuille
www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia. Sivuilta löytyy säännöllisesti päivittyvä osallistumis- ja
arviointisuunnitelma, sekä tarkemmat tiedot valmistelun vaiheista, osallistumistavoista ja tuloksista.
Lisäksi valmisteluvaiheista kerrotaan Varsinais-Suomen liiton sosiaalisen median kanavissa.

Maakuntastrategian päivitystyössä noudatetaan Varsinais-Suomen liiton viestinnän linjauksia:

- Varsinais-Suomen liiton viestinnän linjausten mukaisesti kaikessa viestinnässämme käyte-
tään selkeää ja ymmärrettävää kieltä.
- Olemme viestinnässämme helposti lähestyttäviä, asiantuntevia ja auttamishaluisia.
- Hyödynnämme visuaalisuutta viestien tukena.
- Kaksikielisyys (ruotsin kieli) otetaan viestinnässä huomioon niin hyvin kuin se resurssien
puitteissa on mahdollista, ja muut kielet, kuten englanti, tapauskohtaisesti.
- Huomioimme saavutettavuuden vaatimukset kaikessa sisällöntuotannossamme.

Varsinais-Suomen liiton viestinnän kanavat ovat:

- Verkkosivut
- Uutiskirje
- Sosiaalisen median kanavat
- Avoimet Teams-infot

Lisäksi valmistelusta ja sen vaiheista informoidaan tiedotusvälineitä soveltuviissa kohdissa.

Päivitetystä maakuntastrategiasta 2040+ julkaistaan suomenkielinen ja ruotsinkielinen versio. Englanniksi toimitetaan tiivistelmä.

Päivitystyön tarkempi työ- ja viestintäsuunnitelma, jota päivitetään koko valmistelun ajan, julkaistaan Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla lokakuussa 2024. Valmisteluun liittyvää viestintää suunnittelee ja koordinoi Varsinais-Suomen liiton kumppanuustiimi (valmistelun työryhmä) tiiviissä yhteistyössä viestintätiimin kanssa. Viestinnän avainkumppaneina Varsinais-Suomen liitolle toimivat kumppanuusverkostojen yhteyshenkilöt ja muun muassa alueellinen viestintävastaavien verkosto.

5. Yhteystiedot ja kommentointi

Osallistamis- ja arviointisuunnitelma sekä siihen liittyvät materiaalit ovat nähtävillä Varsinais-Suomen liiton verkkosivuilla 24.9.2024 alkaen: <http://www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia>.

Suunnitelmaan ja valmistelutyöhön liittyvät kommentit ja kysymykset voi lähettää joko sähköisesti tai postitse seuraavien osoitteiden kautta: kirjaamo@varsinais-suomi.fi, ja Varsinais-Suomen liitto, PL 273, 20101 Turku.

Lisätietoja valmistelusta antavat tarvittaessa myös:

- Kehittämispäällikkö **Salla-Maria Lauttamäki**, puhelin 040 520 0761 ja sähköposti salla-maria.lauttamaki@varsinais-suomi.fi
- Aluekehitysjohtaja **Tarja Nuotio**, puhelin 040 506 3715 ja sähköposti tarja.nuotio@varsinais-suomi.fi

